www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY MAY 21 1921

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXIX. ЧИСЛО 119. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ПОНЕДІЛОК, 23-го МАЯ, 1921. — VOL. XXIX. No. 119. JERSEY CITY, N. J., MONDAY, MAY 23, 1921. — THREE CENTS

Страйковий округ Мінґо під воєнним правом

ҐУБЕРНАТОР СТЕЙТУ ВЕСТ ВЕРДЖІНІЇ ПРОГОЛОШУЄ ВИЇМКОВИЙ СТАН.

ВІЛІЄМСОН, 20. мая. — Ґубернатор стейту Вест Верджінії видав нині спеціяльну проклямацію, котрою поставив цілий округ Мінґо під воєнний стан („маршел ло").

Ґубернатор каже в своїй проклямації, що від довшого часу існує в цілім Мінґо Кавнті правдивий стан війни, з повстаннями і заворушеннями. Мовляв, в горах сего округа зібралися великі гурми збройних людий, котрі стріляли на публичні і приватні будинки, острілювали пасажирські поїзди, відбирали життє та нищили маєток, а місцеві судді, шерифи і прокуратори були безсилі виконувати стейтові закони і се вони отверто заявляли. Проклямація далі забороняє носити і передержувати оруже, амуніцію та вибухові средства, всяким людям з винятком стейтовим, федеральним і міським властям та міліції, війскам, поліції та другим урядникам. Вона забороняє всякі публичні збори та походи без дозволу властий. Вона постановляє, що всякий, хто нарушує права або власність горожан в Мінґо має бути арештований і суджений. Вона забороняє наконець видаваннє яких небудь відозв, в котрих говорилобся про уряд федеральний або стейтовий.

Вчинок ґубернатора стрінувся з великою і некритою радостю властителів копалень; зате урядники союза юній вуглевих робітників остро критикують зарядженнє ґубернатора як крок в користь вуглевих баронів.

ОДНИХ РОЗБРОЮЮТЬ, ДРУГИХ УЗБРОЮЮТЬ.

До Віліємсон прибув ґенерал-адютант Дейвис, щоби виконувати розпорядження ґубернатора щодо переведення в життє воєнного стану в Мінґо. Він зараз казав розліпити відозви на ріжних публичних місцях і став орґанізувати збройну силу, щоби розброїти страйкарів.

Стейтова міліція до Мінґо ще не приїхала; Дейвис думає послугуватися в своїй акції стейтовою поліцією та самовільною орґанізацією горожан, так званим Комітетом Обережности. На адресу сего комітету прислано до Віліємсон велику скількість амуніції і зложено її в окружнім суді. Комітет каже, що, як орґанізація буде покінчена, то комітет буде мати понад 300 узброєних людий.

НОВИЙ ЗАКЛИК ДО СТРАЙКУ.

ЧАРЛСТОН, Вест Верджінія, 20. мая. — Урядники Злучених Майнерів Америки видали відозву до усіх майнерів в Мінґо, закликуючи їх до страйку так юнійних як і неюнійних робітників, і обіцюючи усім страйкарам страйкові запомоги, без огляду на те, чи вони належуть до юнії чи ні. Відозва закликає, щоби вони перервали працю і станули попри своїх братів праці і вистояли коло них так довго, аж вуглеві барони не переконаються, що цивільне правительство вище над правліннє наймлених розбишак та що вуглевим робітникам належиться не неволя але людяні умови праці.

ЮНІЇ ДОМАГАЮТЬСЯ СЛІДСТВА КОНҐРЕСУ.

ВАШІНҐТОН, 20. мая. — Представителі майнерів поробили нині заходи, щоби конґрес зарядив слідство над подіями в Мінґо, та щоби секретар (міністер) праці почав переговори межи майнерами та властителями копалень. Вони остро критикували поступовання ґубернатора стейту Західної Верджінії, заявляючи, що поступки стейтових властий лише можуть допровадити до правдивої горожанської війни в Мінґо, а не до успокоєння страйкового округу. Секретар союза майнерських юній сказав, що своєю проклямацією воєнного права в Мінґо ґубернатор стейту доказав, що він хоче відобрати в майнерів оруже, щоби їх потім видати в руки розбишак, нанятих властителями копалень.

СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ОЛБАНІ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 20. мая. — Через цілий майже день панували тут заворушення через довго треваючий страйк трамваєвих робітників.

Заворушення почалися рано, коли страйколоми випроваджували вози з шоп. Коло шоп зібралася товпа людий. За одним возом, зїзджаючим з горба, підбіг страйкар і потягнув за линву, через що віз станув. Поліція зараз його арештувала; страйкарі кинулися його відбирати. Прийшло до страшної метушні, а рівночасно обкидано трамваєві вози камінєм. Доперва стейтова міліція та зміцнені відділи поліції потрафили розігнати зібраних.

Вечером заворушення почалися наново. Стейтові власти думають вислати до Олбані більшу скількість війска для привернення порядку. Від заворушень нинішного дня є кількох ранених. Хтось пострілив одного чоловіка, що був в товпі, в ногу, але його рана не тяжка. Зате один пасажир, що їхав на страйколомній карі, дістав каменем в голову так, що аж йому череп тріс; він справді зайшов домів без помочи, але лікар каже, що се небезпечна рана.

В КОНҐРЕСІ ВНЕСЕНО НОВУ МИРОВУ РЕЗОЛЮЦІЮ.

ВАШІНҐТОН, 20. мая. — На місце давної мирової резолюції сенатора Нокса, котра мала на ціли відкликаннє війни з Німеччиною, конґресмен Портер вніс нову резолюцію, котра лише каже, що війна межи Німеччиною та Злученими Державами скінчилася.

Конґресмен Портер вніс сю нову резолюцію на місце резолюції Нокса тому, що на його думку резолюція Нокса загрожувалаб правам американської держави та американських горожан до відшкодовань і тим подібних користий, до яких вони мають право до Німеччини.

ХТО ВИНЕН ЗА ВЕЛИКЕ ЧИСЛО РОЗВОДІВ?

Нюйорський суддя Тінней каже, що виновниками зростаючого числа розводів в нюйорськім стейті є чужинці. На доказ сего він подає, що в самім місті Ню Йорку за послідний рік число розводів серед чужинців зросло о 80 процент.

Щоби показати, як чужинці користають з нюйорських розводових законів, він показав на один случай, котрий він лише що розбирав, а в котрім женщина заявила, що цілий розвід був з гори умовлений межи нею та її мужом. В инчім знов случаю жена просила суд, щоби суд знов судив справу її розводу, бо вирок на розвід видано в її неприсутности так, що вона не могла ніяк себе боронити, і суд видав вирок на основі зовсім фалшиво представлених фактів.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ СТРАЙКОЛОМІВ НА КОРАБЛІ.

До нюйорського порту приїхав у пятницю великий корабель лінії Кюнард „Аквітанія". На кораблі є страйк реставраційних послугачів. Місце страйкарів заняли ріжні добровольці, по части пасажири, по части корабельні урядники. Коли корабель заїзджав до порту, на нього ждала велика демонстрація страйкарів, зложена з понад тисячі демонстрантів. Над маса уносилися написи: Ґрафи, Князі і Лорди забирають наші місця; Проч з анґлійською аристократією. Демонстранти пробували вдертися до пристані; проти них вислано велику скількість поліції, межи котрою та страйкарами прийшло до довго бійки, в котрій ранено кількоро людий.

ЦІЛА ФЛЬОТА ЗАНЯТА ПАЧКОВАННЄМ ГОРІВКИ.

Як доносять прогібіційні власти з Атлентик Ситі, Ню Джерзи, пачкованнєм горівки в околиці сего міста займається ціла невеличка фльота. До недавна сю роботу сповняли два парові кораблі, плаваючі під анґлійським прапором, та один вітрильний корабель. Так як вони плавали поза обрубом трох миль від берега Америки, де море уважається уже не за територію американську, але за інтернаціональну, то американські власти не можуть їм нічого зробити. Все, що їм лишається до роботи, то хиба слідити за ними та ждати, ануж котрий корабель наближиться до американського береґа на віддаль, менчу як три милі. Се слідженнє було здається досить остре, коли через довгий час ні один американський корабель не рішився помагати анґлійським кораблям перевозити горівку на беріг, дарма що контрабандисти давали по 1,000 долярів за один „трип" кождої малої лодки. Аж недавно три малі судна, котрих властителі живуть в Атлентик Ситі, згодилися помагати анґлійським кораблям. Однак і вони бояться пхати палці межи двері, бо лише вчора прогібіційні урядники заарештували капітана Ґуклера і сконфіскували його корабель за те, що на ньому було 50 бочівок шкотської горівки, котрої вартість обчисляють на 75,000 долярів. Урядники обчисляють, що горячі напої, находячіся на „горівчаній фльоті" варта пів міліона долярів.

В НЮ ЙОРКУ НАВІТЬ ДОРОГА 200 СТІП ДОВГА НЕБЕЗПЕЧНА.

Від нюйорського уряду торговців кольоніяльними товарами Парк енд Тилфорд на 43-ій вулиці в Ню Йорку до склепу з цукорками на тій самій улиці є всего 200 стіп дороги. Здавалобся, що на такій короткій дорозі нічого злого не може стрінути слугу компанії тим більше, що той носить зі собою револьвер. Але показалося, що орґанізація злодіїв і се перемогла. Післанець компанії Бернеп ніс в четвер з офісу до склепу скриночку, в котрій було 6,500 долярів, призначених на виплату тижневої заплати для робітників в склепі. Вже був він під каменицею, в котрій є канцелярії компанії, коли до нього прискочив незнаний йому чоловік, вирвав йому скриночку з грішми зпід пахи і став утікати серед товпи. Було се по полудни і на вулицях міста було богато прохожих. Тому погоня не була така легка, тим більше що злодій мав ще й тим перевагу над післанцем, що післанцеви забрало кілька секунд, заким він очунявся зі здивовання від несподіваного нападу. Погоня ішла через кілька вулиць, аж в однім місци, як післанець уже був на самих пятах злодія, злодій підбіг до паркану, засланяючого нову будову, і перекинув скринку з грішми через паркан, а далі і самий скочив на паркан. Післанець, довго не надумуючися почав лізти через паркан, що йому, 54-літному чоловікови певно не ішло так легко. Як він зіскочив з паркана, злодії, — їх уже було двох, — уже були при виході на противній вулиці, де на них ждав автомобіль з машиною, готовою до відїзду. Заким післанець добіг до вулиці, злодії уже пігнали зі скоростю 60 миль на годину. Перехожі, додумуючися, що се злодії, записали собі нумер автомобіля, але показалося, що сей автомобіль скрадено кілька днів тому.

ГОЛОСИ ПРЕСИ ПРО ПРОМОВУ АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА ГАРВІ.

ЛОНДОН, 20. мая. — Анґлійські часописі доволі просторо обговорюють першу політичну заяву американського амбасадора полковника Джорджа Гарві.

Всі, без виїмки, з признаннєм підносять його заяву про американсько-анґлійську приязнь і і потребу взаїмного співділання двох великих анґло-саксонських націй.

Щодо його заяви у справі Ліґи Народів, з якою, як він сказав, Злучені Держави не хотять і не мати-муть нічого спільного, голоси анґлійської преси є поділені.

Одні часописі годяться з його становищем, яке є становищем президента Гардинґа і республіканської партії в Злучених Держатах, кажучи, що аліянти повинні тепер пійти за Америкою і поробити такі зміни у справі Ліґи Народів, яких хоче Америка.

Інші знова часописі висказують жаль, що Америка не хоче брати участи в одинокій міжнародній інституції, яку засновано для міжнародньої справедливости і для мира. Деякі додають, що Ліґа Народів буде істнувати і пійде далі своїм тернистим шляхом, хотяй Америка усувається від неї і не хоче з нею мати нічого спільного.

АМЕРИКА НЕ ДАЄ ПАШПОРТІВ ДО РОСІЇ.

РИГА, столиця Латвії. — Вашинґтон Д. Вандерлип приїхав з Москви до Ревалю, столиці Естоній. Тутешній американській консуль має відібрати йому пашпорт, бо державний департамент з Вашинґтону видав наказ, щоби не видавано пашпортів американським горожанам, котрі їдуть до Росії. Коли вони хотять туди їхати, то мусять робите се на свою одвічальність.

СТРАЙКОЛОМСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ПОГОРІВ.

Ще й доби не минуло від часу, як федеральна корабельна рада наняла страйколомів на моряків на місто страйкуючих моряків на корабли „Пенгендел Стейт", як на корабли, що стояв на пірі ч. 7. в нюйорськім порті, вибух пожар, і корабель треба було витягнути з порту, де він грозив небезпекою другим кораблям і прибережним будівлям; портовими лодками завезено його на мілину коло острова Либерті, де пожарна сторожа з лодок пробує його загасити, але з малими успіхами.

Корабель „Пенгендел Стейт" досить великий корабель: має піводинайцять тисяч тон містоти. Їде він нафтою. Причиною пожару мала бути діра у великім збірнику нафти, що уміщений в самій середині корабля. Через діру, яку стопу завдовшки та цаль завширшки, ллється без упину нафта в переруби корабля. Як повстав огонь, покищо ніхто не знає. Поліція розвела слідство, чи не діло се якого страйкаря, який дався наймити за страйколома, щоби зробити шкоду кораблеви.

ЛЯЦЬКА САМОВОЛЯ В ГАЛИЧИНІ.

Доносять з Тернополя: Арештовано тут д-ра Богдана Стахевича в хвилі як він всідав до львівського поїзду. По переведенню у него стислої ревізії, забрано йому всі гроші а на підставі кількох найдених книжок і переписки посуджено о протипольську „антидержавну" аґітацію і відставлено під сильною ескортою до Львова. **Матір д-ра Стахевича, особу тяжко хору, яка хотіла бачитися з ними і поінформуватися про причину арештування сам комісар тернопільської експозитури жандармерії, Всхуд, викинув за двері.** Д-рови Стахевичеви закинено, нібито він з якимись селянами їхав до Львова в підозрілих цілях. По двох днях звільнено його у Львові з причини браку доказів. До арештування сього не було жадного формального наказу. Справу ту віддано до порішення „висшим властям". Д-ра Стахевича арештують польські власти уже четвертий раз.

Новість! Новість!

Михайло Яцків.

ХРИСТОС У ҐАРНІЗОНІ

— і —

ИНШІ ОПОВІДАННЯ.

Ціна 40 центів.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA"
83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

Відкладають сесію аліянтської Найвисшої Ради на другий місяць.

З ПРИЧИНИ ТРУДНОСТИЙ ФРАНЦУСЬКОГО ПРЕМІЄРА БРІЯНДА В ПАРИСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ СЛІДУЮЧА СЕСІЯ НАЙВИСШОЇ РАДИ МУСИТЬ БУТИ ВІДЛОЖЕНА НА ПІЗНІЙШЕ.

ПАРИЖ, 20. мая. — Бритійський премієр Ллойд Джордж хотів, щоби відбулося засіданнє аліянтської Найвисшої Ради у слідуючий второк і звернувся в сій справі до француського премієра Бріянда. Бріянд був радий згодитись, але він мусів виждати на дискусію про його політику у француському парляменті. Та дискусія щойно зачалась. Опозиція виступила різко проти нього ізза знижки відшкодовання, яке признала аліянтська Найвисша Рада Франції на останньому засіданню в Лондоні. Тепер засіданнє сесії француського парляменту відложено до втірка, а тимсамим засіданнє Найвисшої Ради мусить бути ще далі відложене.

Француський премієр Бріян хоче показати перед опозицією в париському парляменті, що він не іде за політикою Ллойда Джорджа, але є у своїй політиці самостійний і тому перший заявився за сідложеннєм всесії Найвисшої Ради. В дійсности він вижидає на порішеннє боротьби проти нього в парляменті і вижидає нетерпеливо на голосованнє над признаннєм йому заяви довіря. Щойно опісля мати-ме вільну руку і виступить свобідно на новій сесії Аайвисшої Ради.

Вже тепер заповідають, що слідуюча сесія Найвисшої Ради н евідбудеться скорше як на другий місяць.

НАДІЇ НА АМЕРИКУ ДЛЯ ПОЛАГОДИ ШЛЕСЬКОГО СПОРУ НА НАЙВИСШІЙ РАДІ.

ЛОНДОН, 20. мая. — В тутешніх політичних кругах висловлюють вдоволеннє, що Злучені Держави візьмуть участь в найблизшій сесії аліянтської Найвисшої Ради.

Сподіються, що се вплине корисно на полагоду спірного питання про Горішній Шлеск, яким власне має передівсім занятись Найвисша Рада.

Вправді американський державний секретар Гюз відповів польському послови, князеви Любомірському, у Вашинґтоні, що Америка не буде мішатись до сеї справи яко чисто европейськош, одначе він пізнійше додав, що в усякому разі завданнєм американського представника буде не допустити до спору або до несправедливої чи небезпечної полагоди сеї справи, яка могла би викликати непорозуміння або спричинити війну на будуче. Длятого, з уваги на сю другу заяву, і з огляду на се, що американський амбасадор в Анґлії, полковник Джордж Гарві, котрий має заступати президента Гардинґа в Найвисшій Раді, заявився рішучо за приязню американсько-анґлійською, сподіваються, що се вплине корисно для успокоєння спорячих сторін у справі Горішнього Шллеска й остаточно причиниться богато до справедливої полагоди сього питання.

НІМЕЧЧИНА ПЕРЕВОДИТЬ У СЕБЕ ПОВНЕ РОЗОРУЖЕННЄ.

БЕРЛІН, 20. мая. — Німецьке міністерство оборони видало строгі розпорядження про розоруженнє, згідно з умовами, які аліянти передали німецькому правительству в лондонському ультиматі.

Розпорядок наказує зложити все оружє й амуніцію, яка є зібрана в якихнебудь складах.

З Мінхен (Монахіюм), головного міста Баварії, доносять, що баварське правительство згодилось таксамо як і федеральне німецьке правительство на переведеннє розоруження. Баварське правительство розпустить навіть охоронну поліцію, звану „Айнвонервер" (оборона мешканців).

Телеграма до тутешньої ґазети „Теґліхе Рундшав" доносить, що баварське правительство вже цілком не робити-ме жадних трудностий при розоруженню і сповнить всі аліянтські умови.

НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО РОЗОРУЖУЄ ВІЙСКОВІ ЧАСТИНИ, ЩО ВИБИРАЛИСЬ НА ГОРІШНІЙ ШЛЕСК.

БЕРЛІН, 20. мая .— Німецьке правительство постановило розоружити всі війскові частини, які зібрались були над шлеською границею з метою перейти на Горішній Шлеск боронити тамошнє німецьке населеннє перед польськими „повстанцями".

Одначе на Горішньому Шлеску є ще німецькі добровольці, які є готові до оборони нападеного польськими „повстанцями" німецького населення.

ФОШ ЗАПОВІВ БУВ ВІЙНУ ЗА ГОРІШНІЙ ШЛЕСК.

ПАРИЖ, 20. мая. — Француський маршал Фош предсказав 2 роки тому, як Рада Чотирох рішила установити плебісцит на Горішньому Шллеску, що ізза того прийде до війни.

Він сказав:

„Се найбільше небезпечна постанова в цілому договорі. Вона безумовно доведе до війни".

Тоді таксамо я кі тепер Франція підпирала домаганнє Польщі, щоби їй віддати цілий Шлеск.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Америка в аліянтських радах

Недавно президент Гардинґ заявив був в ноті до аліянтської Найвисшої Ради, що Злучені Держави візьмуть участь в аліянтських міжнародніх радах, висилаючи своїх представників до Найвисшої Ради, до Конференції Амбасадорів і до комісії відшкодовань.

Найважнійшим з тих зборів з Найвисша Рада, зложена з премієрів головних аліянтських держав, яка виконує власть екзекутивну, передану їй мировою конференцією.

В сій Найвисшій Раді була й Америка заступлена. Але коли сенат Конґресу у Вашинґтоні відказався потвердити версальський мировий договір, американський представник відтам усунувся.

Тепер же президент Гардинґ заявив, що американський амбасадор в Лондоні, полковник Гарві, заступати-ме його в Найвисшій Раді. Тесаме повторив Гарві в Лондоні і його щиро привитано з поворотом до сього збору.

Однак пізнійше виринуло питаннє, чи він там буде тільки прислухуватись, що другі говорять, чи теж і самий забере голос при рішанню справ. Державний секретар Гюз у відповідь польському послови, князеви Любомірському, заявив, що він не мішати-меться до справи Шлеска, бо се чисто европейська справа. Але вже на другий день додав до того поясненнє, що американський амбасадор не буде на Найвисшій Раді лише прислухуватись, коли вирине спір, або колиб справу мала Найвисша Рада так полагодити, що се було-б небезпечне для мира на будуче.

Ся друга заява державного секретаря Гюза має велике значіннє, бо вона вказує, що Америка не вирікається свого рішаючого голосу в справах, що стоять у звязи з мировим договором.

Наслідки війни.

Вже богато наговорено про причини злочинів, що немовби филею ідуть по всіх Злучених Державах, а передовсім по великих містах. Наговоривши про се суспільне нещастє богато дурниць, ріжні самопокликані реформатори стали дораджувати ріжні лікарства. Послідними часами стало дуже популярним домагатися дуже острих кар на ріжних рабівників та убийників, від яких аж кишить по Ню Йорку та Шікаґо. Навіть нюйорське товариство правників виступило недавно з резолюцією за розширеннєм кари смерти на ріжні злочини, які досі сею карою не каралися, похвалюючи се як средство на поширеннє злочинів.

Доперва учасники послідної конференції товариств поправи, що тепер відбувається в Ню Йорку, мали відвагу і досить здорового розуму сказати належите слово про пошесть злочинів в Америці. Один з нюйорських суддів підчеркнув, що пошести не можна лічити, як довго не знається її причини. Тому не ліками треба заниматися, а шуканнєм причини злочинів. На його думку, причиною пошести злочинів являється війна і повоєнні умови, а передовсім безробіттє.

Війна привела зі собою ідеалізованнє, вихвалюваннє безпощадного нищення майна, добутку, чоловіка; війна розбурхала примітивні, первісні інстинкти, котрі людину наближають до звірини: чувство страху, пімсти, знищення, кровожадности, розбою, войовничости; вона підняла на престіл такі прикмети чоловіка, які, перетривавши до мирного часу, мусять завести людий на дорогу злочинів, а за тим до вязниці. Звірські інстинкти буджено в людях всіми силами суспільности, тому й треба їх тепер всіми силами суспільности душити. Кара тут не богато поможе; наука може більше зробити, як кара.

Повоєнні обставини, місто завернути людий до мирного життя, мусіли лише роздражнити розбурхані воєнною аґітацією інстинкти. Люди, що безпощадно нищили других людий, в імени великих ідеалів, мусіли дізнати поважного удару для свого ідеалізму, коли по повороті до ріднього краю побачили, що й тут не все в такім порядку, як вони сподівалися. Неодному з бувших жовнірів стала перед очима уся безглузність його великої жертви, коли він побачив, що кров його товаришів не принесла обіцяного йому порядку і кращого ладу у світі.

До того всего страшне американське безробіттє! Статистика виказує, що всяке безробіттє потягає за собою збільшеннє числа злочинів, особливо проти приватної власности; безробіттє усе потягало за собою збільшеннє числа крадежий, рабунків, вломів. Щож доперва сподіватися від безробіття, коли безробітними опинилися ті, що свою кров проливали на побоєвищах у всіх закутинах світа? Вже се само, що тисячі і сотки тисячів людий навчилося обходити з оружем, може в певних случаях стати суспільною небезпекою.

Серед таких умов кликати за острими законами, за помноженнєм кари смерти, за катом може хиба божевільний або демаґоґ. Хочби післати на елекричне крісло кождого найменчого виновника, то сим злочинів не викоріниться. Злочинці не бояться лютих кар. По всіх поступових державах закидають лячні кари як невідповідальне средство, подібно як по школах закидають бук як спосіб навчання. Найкращим лікарством на злочини се усуненнє причин злочинів: воєнної погорди до людської власности та життя; справедливість для усіх гнобленних; та зарадженнє безробіттю.

ЩО ДУМАЄ РОБИТИ ПРАВИТЕЛЬСТВО УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ.

(Від власного кореспондента).

Заява кабінету Прокоповича. — Приготовання до повстання.

Я вже доносив про реорґанізацію кабінету Української Народньої Републики.

Новий президент кабінету, Вячеслав Прокопович, виголосив на 18. повнім засіданню Ради Републики в Тарнові програмову заяву, в якій означив теперішні політичні погляди кабінету ось-як:

„Правительство твердо стоїть на тих принципах, які скристалізувалися у складнім процесі відбудувавання наої державности і за краєугольний камінь своєї діяльности визнає отсі основи: самостійність української Народньої Републики, — парляментарний лад та демократичний устрій, — рівноправність усіх національностий, які живуть на Україні, на підставі істнуючих законів, — забезпеченнє основних інтересів робітничхи та селянських мас, — засаду, що земля має належати трудовому селянству, — і той принцип, що єдиним державним центром являється центр, в якого державній системі мають своє місце Рада Републики як верховний орган народньої влади і Симон Петлюра як голова держави в даний мент".

Не буду розглядати подрібно принципів, проголошених Прокоповичем, бо вони означені так загально, що в них можна вложити всякий зміст: і такий, на яких опирається капіталістична република прим. Франції, і такий, який вкладала в будову Української Народної Републики Центральна Рада й опісля Директорія. Отже все залежить від того, який зміст думає вложити правительство Української Народньої Републики в свою заяву.

А для того, щоб воно могло вложити в неї якийсь зміст, треба, щоб воно вернуло на Україну й почало там будувати українську державу.

Завважу тільки одно: Доки Петлюра, Рада Републики і кабінет Прокоповича сидять в Тарнові, доти вони можуть себе вважати „єдиним державним центром Української Народньої Републики", бо обставини склалися так, що тільки вони являються продовженнєм традиції Української Народньої Републики.

При сім хочу з як найбільшим натиском зазначити, що такий стан є для справи української державности **дуже некорисний.** Було би богато ліпше, коли-б ми мали державний центр (хоч-би й поза границями України), який гуртував би кругом себе **все** українське громадянство і через те мав би потрібну повагу в **цілого** українського народу. Про державний центр в Тарнові не можна сього сказати.

І тому, коли-б сьому центрови справді пощастило вернути на Україну, першою його задачею повинно бути: **дати почин до утворення дійсного державного центра, опертого на волі українського народу, й уступити місце сьому дійсному державному центрови.** Ані Рада Республики „як верховний орґан народньої влади" ані Симон Петлюра „як голова держави в даний мент" не можуть бути, опираючися на дотеперішніх основах, **постійними елементами** української державности.

Коли в Тарнові се розуміють, то добре; коли ні — то дуже зле.

* * *

Очевидно, доки Петлюра, Рада Республики й кабінет Прокоповича сидять у Тарнові, доти все висше сказане має тільки **теоретичне** значіннє.

Головне питаннє: чи той державний центр, який знаходиться в Тарнові, мати ме змогу вернути на Україну і яку ролю він там відіграє?

Я вже доносив про відозву Ради Републики і відозву Головного Отамана Петлюри до українського народу. З тих відозв треба вносити, що Головний Отаман Петлюра готовиться до воєнного походу на Україну, де думає опертися на місцевих повстаннях проти радянського правительства.

Тепер Головний Отаман Петлюра видав нову відозву, на якій крім нього підписаний також шеф його штабу Юрко Тютюник, який сам був довший час провідником більшого відділу повстанців.

Відозва звертається до населення України з закликом припинити всі місцеві повстання і заповідає зробленнє одного великого зорґанізованого повстання, яке підніметься від разу на всій Україні і мов буря змете „большевицьких катів". „Зараз провадиться велика підготовна праця по орґанізації майбутнього повстання". Коли вона покінчиться, „буде виданий наказ про повстаннє, де буде сказано, що й кому треба робити. А поки-що готуйтеся до бою. Ні одного неорґанізованого вибуху. Чекайте наказу".

Петлюра очевидно числить на те невдоволеннє з большевицького режіму, яке панує на Україні і знаходить вислів у численних повстаннях. Те невдоволеннє має національні й соціяльні підстави. Доси не вдалося обняти його в орґанізаційні рами й надати йому державно-творчу силу. Чи се вдасться тепер, годі сказати.

Гайдельберґ, 12. цвітня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

КЛИМ ПОЛІЩУК.

ОЗЕРО КНЯЗЯ.

(Волинська леґенда).

Була цвіла краса, —
Навколо сни стелилися, —
Як падала роса,
То сосни їй молилися...

Сміялися небеса,
Визорювалися зорями,
Така то краса,
Що вимріяна борами!...

У борах дроворуб
Кохавсь собі із феями
І марив сонний дуб
Засипать їх лілеями...

Не раз, не два, в ночі,
Як сни на землю клалися,
Окаті пугачі
Красою милувалися...

Тоді-то в нетрях жив
Таємний князь невідомий,
Який в лісах блудив,
Як сон, мотив несвідомий...

Цей князь красу кохав, —
Краса-ж для всіх є вірою, —
І все, що в серці мав,
Єднав він в пісні з лірою...

І враз настав злий час,
Прийшла з полів хуртовина
І вмерла тихо, враз
Краса, чуттям наповнена...

В розпуці зойкнув князь,
Блукаючи під Мозиром:
— Моя з красою звязь
Заблисне срібним озером!...

Спіткнувся князь і впав, —
Полісся зчудовалося! —
Ще князь з землі не встав,
Як озеро розлялося...

Волинь з минулим звязь. —
В ній озеро з озер, —
Живе в нім давний князь
З красою й дотепер...

1921 р. 21. IV. м. Луцьк.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—СЕ СИЛА — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

ЗАЯВА

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ ТЕРИТОРІЯЛЬНОЇ ҐРУПИ В СПРАВІ ВИСТУПУ ГАЛИЧАН І БУКОВИНЦІВ ЗІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ.

Отсим маємо честь подати до відома, що ціла Західно-Українська Теріторіяльна Ґрупа В. Н. Р., на підставі ухвали з дня 19. цвітня 1921 року, однодушно і без виїмків виступає з нинішним днем з Всеукраїнської Національної Ради і відкликає з неї також всіх уроженців своєї землі, які знайшлися в тій Раді з титулу своєї приналежности до Міжтериторіяльних Орґанізацій: як Жіночий Союз і Ліґа Обнови України. Тим самим з нинішним днем перестає істнувати Всеукраїнська Національна Рада.

ПРИЧИНИ:

Перші **поважні** непорозуміння між територіяльними ґрупами Західної і Східної України почалися в половині лютого б. р., коли Призідія В. У. Ради почала нескликувати засідань, неподаючи нам жадних причин. Довший час наші представники в Президії і Виконавчім Комітеті Ради інтерпелювали **безуспішно** про причини такого стану. Нарешті оказалося, що в нутрі політичних ґруп Великої України назріває якийсь плян, котрий його автори закривають найбільшою таємницею.

Дня 4. марта б. р., зажадали деякі члени Наддніпрянської Ґрупи як найскоршої висилки делеґації В. Н. Ради до Франції, не подаючи конкретних справ, з якими та делеґація малаб їхати в Париж і заслонюючися тим, що це булаб інформаційна делеґація. По довших нарадах зложила Західно-Українська територіяльна Ґрупа з того приводу дня 18. марта б. р. устно спрецизовану відтак на письмі слідуючу заяву:

„Всеукраїнська Національна Рада має в практичній своїй діяльности супроти власної суспільности витворювати при помочи відозв, власних видавництв, пресових орґанів і всякою писемною і устною пропаґандою одноцілу для цілого українського народу і всіх його державних територій національну державницьку і політичну — ідеольоґію, намічувати і визначати нові шляхи боротьби українського народу за свою волю, державну суверенність і соборність та нові напрями практичної, політичної і державно-творчої праці, як також впливати всіми можливими способами на узгіднення діяльности всіх українських державних центрів з приявленими нацією через її орґанізації національно-політичними і суспільними струями.

Відповідно до всіх проявів громадянської думки української суспільности має Всеукраїнська Національна Рада бути рівночасно супроти зовнішнього політичного світа висловом Волі Українського народу та тим самим виразником політично-громадянської думки українського народу, що до всіх політично-національних, суспільних, громадянських і державницьких питань та виявляти кожночасно становище українського громадянства у всіх тих питаннях.

Всеукраїнська Національна Рада одначе не може і не сміє як громадянська і Всеукраїнська Орґанізація в якій небудь формі встрявати в практичну державну політику котрої небудь української державної території та мусить уважати одиноко компетентними до сього українські державні центри.

Вже з тих прінціпових причин не може Всеукраїнська Нац. Рада підняти в справах державного будівництва безпосередно яких небудь самостійних дипльоматичних заходів перед решаючими чинниками чужих держав і ограничитися мусить з одної сторони до помічної ролі в тім напрямі, а з другої сторони до впливання на державні українські чинники, щоб вони в певнім, волі українського громадянства відповідаючім, напрямі підняли у зовнішній своїй політиці потрібні кроки і заходи.

Помічна роль В. Н. Р. в тім напрямі виявилася вже в її резолюціях з 12. лютого б. р., а для евентуальної активної дипльоматичної її діяльности доконче вимагане повне порозуміння з державними українськими чинниками, що до тих чи иньших того рода заходів В. . НРади. Ізза недостачі сього порозуміння або незгідности що до форми і напряму тих заходів мусять з природи річи відпасти всякі того рода заходи зі сторони В. Н. Ради, бож вона чисто громадянська а не державна установа, а остає їй на сей випадок лише виява її поглядів і оцінка та критика дипльоматичних заходів українських державних чинників, як також впливання на їх напрям.

Тому то вже для сим елементарних засад державно-творчої діяльности неможливою являється висилка з рамени В. Н. Ради проєктованої делеґації до Ліґи Народів і рішаючих чинників держав Антанти.

Виключно маніфестаційний і інформаційний характер сьої делеґації, — який хочеться їй надати — не може усунути поданих висше вимог з тої причини, що з всякими інформаціями звязана конечність виявлення стисло означеного становища до поодиноких державних питань і тому мусілоби вже поперід наступити повне з'ясування становища всіх трьох державних центрів до самої делеґації і всіх засадничих, державних питань, якій приходилось би тій делеґації перед державами світа порушити.

Те мусілоби тимбільше наступити, що міжнародні і внутрішно державні обєктивні обставини, серед яких приходиться ділати українським державним центрам, для них не однакові, а з внутрішно-політичних причин і в інтересі державно-творчого будівництва муситься дуже пильно уникати всяких можливостий непорозумінь з українськими державними чинниками, як також уникати евентуального розбиття самої української суспільности на ріжні поборюючі себе взаїмно політичні табори.

Такі можливости заходять особливо що до Вел. України, яка під впливом подій найшлася саме у фазі перетворювання державного центра в напрямі демократії і парляментаризму, та у фазі усування всіх тих шкідливих для українського державництва взагалі, а для прінціпу соборности інтеґральности всіх українських земель прямо погубних політично — державних ліній і метод державно-творчої діяльности взлуці з усуненнєм від керми У. Н. Р., всіх виновників теперішнього лихоліття.

Доки сей процес не покінчений, — в якому слід В. Н. Раді своїм громадянським авторітетом допомагати і його прискорити, мусить В. Н. Рада поминати все те, що в чім небудь моглоб його спинити або перервати. Ще більше мусить В. Н. Рада уникати всякої такої акції, якаби в своїх наслідках довести могла до вмішання чужих державних чинників в сю справу та наразити навіть саму суверенність У. Н. Р. на небезпеку. А така небезпека заходить тимбільше, що до хвилі остаточного покінчення сього процесу перетворювання державного центра У. Н. Р., чужі державні чинники, що неґативно ставилися до непереформованого державного центра, ще не знають, кого уважати управненим до виконування верхавної влади і заступництва У. Н. Р. на зверх.

З огляду на те, що сподівана поміч держав Антанти в імя береження суверенности Вел. України мусілаб йти через і на руки державного центра і тим самим питання сього центра, його політичної лінії, його складу вирости мусить на прінціпіяльне питаннє при пертрактаціях і розговорах делеґації В. Н. Ради перед чужими чинниками, конечним являється, щоб поперід уформлений був остаточно державний центр У. Н. Р. і з'ясовані ним прінціпові напрями його державно-творчої діяльности, його політичної лінії і т. д.

Передвчасне вислання делеґації В. Н. Ради моглоби, а з огляду на всю постановку і спосіб приготування сьої делеґації, мусілоб в теперішній хвилі принести лише шкоду українській державній справі, бо користи, якіб вона могла дати не булиб ніяк в силі зрівноважити шкоди якаби вийшла.

Приготування до поїздки сеї делеґації вийшли від поодиноких членів Призедії і Виконавчого Комітету В. Н. Ради, в конспіративний спосіб, без відома і апробати Президії і Вик. Ком. Ради. Мимо жадань і інтерпеляції галицького члена президії, першого місто голови Ради п. др. Романа Перфецького нескликувано від дня 12. лютого до 4. марта засідань Президії Всеукраїнської Національної Ради, чим унеможливлено всяку акцію президії. Діялося це тоді, коли рівночасно члени Президії, голова і другий місто голова Ради, Сенатор Шелухин і ґенерал Греків, та деякі члени Виконавчого Комітету вели переговори будьто безпосередно з представниками й політичними аґентами чужих держав, будьто посередно приготовляли акцію через деякі особи в Парижі. Все те діялося без відома і апробати президії і Виконавчого Комітету Ради. В тім часі був ґенерал Ґреків, б. вожд галицької армії, у Варшаві і вів там політичні розмови з француським представником на весь Схід Европи, також без відома Президії. Доперва по його повороті з Варшави скликано засідання Президії Ради, на якім ні він ні голова Ради не подали Президії до відома змісту і вислідів їх політичних розмов зі сторонними чинниками, або їх аґентами. На інтерпеляцію галицького члена Президії про потребу застанови президії над пляном практичної діяльности Ради, з окрема також у відношенню до зовнішнього політичного світа, — відложено сю справу „на пізнійше". Мимо того тогож таки дня на засіданню Виконавчого Комітету вніс п. Макаренко в порозумінню з п. сенатором Шелухином і ґен. Грековим позачергово н а г л и внесення на негайне вислання від В. Н. Ради делеґації і то в певно означенім складі і лише до одної з держав Антанти, іменно до Франції. А сталось це і без попереднього поінформування і порозуміння з всіма партіями так як Вел. України як Галичини, крім одної партії соц. самостійників.

Вибрана для обговорення справи вислання сеї делеґації комісія Виконавчого Комітету ствердила при тім розбіжність поглядів представників поодиноких партій Ради на одно з принціпових питань, а саме що до способу поведення делеґації в справі державного центра У. Н. Р., а з окрема головного отамана С. Петлюри і його правительства. Рівночасно вісти з Парижа ствердили, що приготовна акція, яка велася досі в Парижі підготовила у француськім ґенеральнім штабі якусь мілітарну комбінацію, злучену стисло з особою ґенерала Ґрекова.

Ті всі акцесорії в справі поїздки делеґації в злуці з виявленим через політичних аґентів Франції становищем Франції, що до створення для чинної акції в українській придніпрянській справі евентуального провізоричного правительства поза правительством Петлюри, вказують наглядно на велику небезпеку, якаб могла виникнути з поїздки делеґації В. Н. Ради до Парижа. Супроти того рода приготовань в Парижі делеґація В. Н. Ради стрінулабся з певними заздалегідь вже приготованими державно-конструкційними і політично-орієнтаційними концепціями. Маючи в складі своєї делеґації тих членів Призідії і Виконавчого Комітету, які безпосередно чи посередно в тих приготованнях брали участь, делеґація опинитися могла в такім положенню, що або проти своєї волі втягнулабся в чинну державну політику, до якої В. Н. Рада, як громадянська орґанізація, не має права, або закінчилаби свою акцію внутрішним розбиттєм і публичним скандалом. Сю небезпеку побільшує ще та обставина, що в делеґації малиби брати участь члени Ради, котрі ріжно задивляються на справу перетворення державного центра У. Н. Р. і на инші важні справи.

Одні уважають, що член б. Директорії і головний отаман С. Петлюра повинен бути усунений від виконування всіх репрезентаційних державних функцій, яких небудь атрибутів Верховної Влади та ужитий в иншій незверхницькій царині державного будівництва, а то з огляду на неґативне відношення до нього чужих державних чинників і з внутрішно державних причин, а премієр кабінету міністер Андрій Лівицький мавби бути позбавлений керми У. Н. Р. і усунений від державно-політичного життя взагалі. Ті члени наміченої делеґації уважають, що доки ті головні виновники варшавських договорів і дотеперішних руїнницьких метод державного будівництва остають при кермі державного центра Великої України, процес перетворення сего центра недокінчений і мусить покінчитися в інтересі державної справи їх усуненнєм. Другі члени наміченої делеґації не бажають ще під цю пору того рода розвязки справи. Через сі ріжниці думок, яких заступлені в Раді придніпрянські партії не зуміли ще досі усунути, як також істнуюча між ними незгода що до тактики в тій справі перед чужими державними чинниками, мусівби з хвилею видвигнення сього питання зі сторони тихже чинників наступити явний конфлікт між самими членами делеґації, розбиття їх на два ворожі табори і еще оден публичний скандал в Парижі.

Сі обєктивнені дані промовляють проти висилки делеґації від В. Н. Ради, а то тим більше що також внутрішні причини, з огляду на завдання Ради, промовляють проти висилки такої делеґації в теперішнім степені розвою В. Н. Ради. Вона не спромоглася ще на повну внутрішну консолідацію і не випустила ще досі ні одної відозви до народу, хоч Загальні Збори ухвалили ще 12. лютого концепт відозви.

При такім її внутрішнім стані ніяк не може пориватись вона на кроки, котрі моглиб їй пошкодити, або в чім небудь зразити до неї ширші круги власного громадянства, або захитати навіть її істнування.

Західно-українська територіяльна секція заявляючися задля тих всіх причин проти висилки делеґації до чужосторонних держав з рамени В. Н. Ради супротивилась висилці делеґації на засіданнях 18. і 29. марта 1921 р."

Рівночасно домагалася західно-українська територіяльна група від Президії і Виконавчого Комітету Ради, щоби приступити до реальної громадянської й орґанізаційної діяльности. В тім напрямі речники нашої групи поставили так на Президії як і на Виконавчім Комітеті ряд внесків а з окрема внесок на приєднаннє дальших громадянських орґанізацій до Ради, скликання реґулямінової комісії в ціли доповнення статута Ради, внесок на вибір фінансової комісії, подаючи

LUCKY STRIKE cigarette
It's toasted
Guaranteed by The American Tobacco Co.

при тім подрібний плян фінансовий, внесок на установленнє по рѣжних осередках власних комітетів Ради, що дїялибн в Й дуґ і т. п.

Побіч тих організаційних внесків подала галицька територіальна група наглі внесення в найважнїйшій области дїяльности Ради, а то: практичного зисування становища українського громадянства в конкретних національних справах і сучасного становища українського народу на поодиноких його землях. З особна домагалися, щоб Виконавчий Комітет Ради підняв послїдовну оборону українського народу в тих справах по думґі платформи і основних резолюцій Ради з 12. лютого б. р. В тім напрямі поставила західно-українська територіальна група а рівночасно також народна партія Великої України устами своїх речників пп. Д-ра Романа Перфецького і Андрія Жука наглі внесення в справі рижицького договору і в справі заграшаючої винародовляючої і колонізаційної акції Польщі на Підляшу, Полїссю, Холмщині, Волині і Східній Галичині.

На жаль остання засїдання Виконавчого Комітету В. Н. Ради виявили недостачу всякої можности для практично ідїяльности Ради. Крім одного представника народної партії, Приднїпрянця п. Жука, всі инші речники приднїпрянських партій в так пекучих під сю пору українських національних справах як оборона мордованого, катованого і нїкольи неподїленого Польщею західно-українського населення та рішучого протесту проти начальної колонізації, Холмщини, Підляся, Волині і Східної Галичини, заняли становище виїмкове проти наглости тих внесень проти виборчу комісії, котраб прийшла на слїдуюче засїдання Комітету з рішучим протестом проти страшної маґістральної українського народу під польською окупацією. Щоби тим певніше наглість тих справ убити заявили всі ті речники приднїпрянських партій за виступленнем з такими протестами доперва по попереднім розслїдженню комітетом положення українського народу під польським, большевицьким, румунським і чеським правлїнєм, зазначуючи між иншим, що мимо також відбувають має нагальна кольонізація Прикарпатської України! Доперва згодом згодилися приступити до видання енунціяцій в тих справах і то лише рівночасно проти тих всїх окупаційних режимів, як проти одного з них зокрема. А до того ще атмосфера, яку вітворило було в Раді поставленнє внесення на висилку делеґації від Ради до Франції і форсуванє її ще й досі зі сторони цілої приднїпрянської групи мимо всїх представлень нашої групи, спричинила того рода внутрішню ситуацію в Раді, що та співпраця, о дай на певний час, являється неможливою.

Завязнє домагання спеціально соц. самостійників, котрим галицькі представники, на жаль, спеціально довіряли, щоби негайно вислати до Франції делеґацію, якої головною особою хотіли вони зробити ген. Грекова, зробили вповнї представники західно-української територіальної групи щойно з моментом, коли нарешті дня 16. квітня ц. р. инші приднїпрянські партії виявили конспіративний крок, якого допустилися на власну руку і в найбільшій таємници перед Радою міського голови Ради ген. Грекова і члени Виконавчого Комітету пп. І. Кривецький і О. Макаренко в спілцї з нечленом Ради Д-р Опанасом Андрієвським, членом б. Директорії У. Н. Р. Самовість про такий **безприміпо погубний факт** потряса всїми політичними кругами галицької суспільности до тої міри, що нема на тепер і мови про яку небудь психольогічну можливість дальшої співпрацї обох складових груп Ради.

Загал політичних галицьких кругів уважає такий крок ганебним політичним **шантажом і зрадою** як галицької справи в моменті, коли вона наближається до вирішення, так і платформи Ради і соборницької ідеї.

Поминаючи саму декларацію з дати Відень 14. марта 6. р. і повноваствість той самої дати, вже сам факт переговорів з Польщею пп. Грекова, Андрієвського і Кривецького членів В. Н. Ради а навіть Президії і Виконавчого Комітету Ради — без відома і проти виразної волї В. Н. Ради, являється ярким надужиттєм довіря і наданого тим панам становища в Раді, що вже само про себе робить дальше істнуванє Ради неможливим, з особна з тої причини, що не дасться провірити, як далеко дійшли ті переговори з рїжними чужо-сторонними державними чинниками супроти всякої таємничости і конспіративности цїлої акції.

Хоч галицькі і буковинські члени В. Н. Ради здають собі справу з того, що в тім случаю не заходить яка небудь співпина приднїпрянських партій, то одначе не маючи надїї на те, щоби витворена тими і иншими фактами зневіра в можність дальшої співпрацї могла вскорі уступити, та не бажаючи в так безнадїйно важкій атмосферї тратити громадянські сили в безплїднім дальшім удержаванню Ради при життю, західно-українська територіальна група числячися з однодушною опінією свого громадянства, змушена виступити з В. Н. Ради і устани її з тою хвилею за неістнуючу.

Робимо се з болем серця, але мусимо зробити.

Се вже **пятий раз** дістали ми ніж у плечі: після Курдиновських, Пилипчиків, Андріїв, Левицьких — прийшли Грекові й Макаренки. Важко приходиться се нам перенести тим більше, що в будову всеукраїнської установи, якою являється Всеукраїнська Національна Рада вложили ми добру волю і незвичайно богато щирої працї.

Одначе живе сумління народне, що відозвалось в тих приднїпрянських групах, які виявили ці заходи чи кроки пп. Грекова і тов. каже нашій територіяльній групі в тій важкій хвилі нової незавиненої нами розлуки леліяти надію, що не лиш ми самі, але з нами всї здорові політичні чинники Великої України підймуть негайно всякі можливі кроки для відвернення від українського народу сеї грізної небезпеки, яка на всякий случай назвала над державним питанєм Західно-Української Народної Республїки. Такий чинним співділанням з нашими політичними чинниками створиться в будучности пригоже підложе під нове, цїпкїше і тревалїше зєднанє всього громадянства всїх державних українських територій у новій всеукраїнській громадянській організації і заглалітся прогалина, яка оце поновно повстала між братами.

Повна взаїмна льояльність, нешкодженя собі і дїлу, позитивні дїла а не слова зєднати зможуть нас знова для спільної працї духового, політичного і державного обєднання.

Відень, 20. квітня 1921 р.

ЗА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКУ ТЕРИТОРІЯЛЬНУ ГРУПУ:

Президія:

Д-р Роман Перфецький в. р., голова,
Д-р Осип Назарук в. р., містоголова,
Д-р Лука Мишуґа в. р., секретар.

Члени Виконавчого Комітету:

Проф. Д-р Стан. Дністрянський в. р.
Д-р Ярослав Подлящецький в. р.
За групу Української Трудової Партії: Лев Левицький в. р.
Проф. Гриць Микетей в. р.

За групу Української Радикальної Партії:

Володимир Рудницький в. р.

За Селянсько-радикальну Групу:

Д-р Кирило Трильовський в. р.

За Представництво Буковини:

Іляя Семака в. р.
Д-р Лев Єх в. р.

Паспорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найдешевше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна. 26пся
T. J. HRYCEY CO.
229 S. 4th St.
PHILADELPHIA, PA.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

НЕСОВІСНІ ПУБЛІЦИСТИ.

В 23-тім числі „Свободи" (з 5. червня 1913 р.) находяться на стороні 10-тій ось-такі два вірші під одним заголовком:

„Наші браця".

Хто сипле громи
W kościele z ambony,
Зубами скрегоче —
Чогож то він хоче?!
Інфула голову
Його прикрашає
А в серци чортівська
Ненависть палає.
„То sługa pański"
Братерство голосить
У Бога для Руси
Загибели просить!!!
Та Русь від носа
Йому показала:
Шибуйте-йотупе,
Для вас Русь пропала!

Пшик.

„Косьвдиу віє!"
Ляшок шепче
Вкраїні до уха,
А сам ножа витягає
З заду зпід кожуха.
— Ой не здуриш мене, Ляшку,
Ми ся вже кохали,
Та з кохання твого, Ляшку,
Русь рабиня стала.
Вже прийшов час тобі, Ляшку,
З Москалем дружити;
А Вкраїні-сиротині
Час для себе жити.

Пшик.

Під сими віршами є така замітка:

Від Редакції: До отсих двох віршів прислав був шан. автор дві гарні ілюстрації, але — на жаль — з них не можна було зробити кліше, бо нарисовані були не тушом (Indian ink), але кольоровим атраментом.

Газетка „Дніпро", орган української греко-православної церкви в Америці, яка виходить у Трентоні, Н. Дж., у своїм 1-шім числі (з 12. мая 1921) передрукувала оба висше наведені вірші, але зробила з них лиш один вірш і викинула підписи „Пшик" та редакційну замітку „Свободи". На самім споді написано: (Передрук з „Свободи", ч. 23, 1913 р.).

Кождий розумний чоловік, прочитавши оба ті вірші, зрозуміє, що вони писані на адресу україножерних та зрадливих Лехів, а особливо на адресу страшного ворога Українців, польського архибіскупа у Львові, Більчевського. Не можна подумати, щоби тенденції таких простих віршів не зрозуміли публіцисти згаданої газетки „Дніпро". А одначе вони у своїй безпримірній злобі поважилися під заголовком тих віршів написати ось-такі провокаторські слова: „Чемна присвята уніяльному митрополитови графові Шептицькому".

Читаючи вірш „Наші... браця" в газетці „Дніпро", мається враженнє, що в 23-тім числі „Свободи" з 1913 року був надрукований не тільки сей цитований вірш, але і ся огидна „присвята", яка намагається збезчестити нашого галицького митрополита.

Яко відвічальний редактор тої „Свободи", з якої газетка „Дніпро" вірш п. з. „Наші браця" перепечатала, я отсим протестую проти **такого** перепечатування, а несовісність і нелюдяність видавців та редакторів газетки „Дніпро" піддаю під осуд усїй нашій суспільности, яка — я твердо вірю — наклеймує як слід каригідних злочинців.

Осип Стетківич.

У ВІДПОВІДЬ НА ЗАПИТИ.

Деякі з Українців, котрі купили собі календар мого видання на 1921-ий рік п. з. **„Дніпро"**, питаються мене в листах, чи се я заложив газетку п. з. **„Дніпро"** в Трентоні, Н. Дж.

У відповідь їм заявляю, що я з тою газеткою „Дніпро" нїчого не маю спільного і вважав би собі за ганьбу мати з такою кацапською газеткою щонебудь спільного.

Скажу тільки, що мені, і гадаю кождому Українцеви, прикро, що видавці сеї шмати надуживають славного імени українського Дніпро для своїх поганих цілий. Радше узяли-б назву **Нева**, імя той гнилої ріки, над якою цар Петро був побудував мертвий нині Петроград.

Джерзи Сіті, Н. Дж., 20 мая, 1921.

Иосиф Сілецький,
видавець календаря „Дніпро".

ВСЯЧИНА.

Від чого повстає вітер?

Як що держати над полумям або над нагрітою піччу на дуже легенький питочкі шматочок тоненького паперу, то папір підлетить угору. Причиною сього зявища є нагріте повітря. Тепле повітря лекше від зимного і тому підіймається в гору.

Як що поставимо скляний ціліндер на двох деревяних підставках над свічкою, що горить, то привязаний до нитки шматок паперу, який ми держимо над ціліндром, ще з більшою скорістю (швидкістю) піднесеться до гори.

Пустім біля спідньої відтулини ціліндра дим; по його руху ми докладно взнаємо, що є якийсь рух, котрий заганяє його до ціліндра. Сірник запалімо вгорі ціліндра, а внизу ні. Коли тепліше повітря підіймається в гору, то знизу підходить на його місце зимніше повітря; повітряний рух, що повстає від сього, зветься протягом.

З сього явища ми часто робимо рїжний жвиток: лямповє скло, комини від печей мають на меті допроваджувати відповідну кількість повітря, щоб удержати як слід горіння. Під час звичайного палення повітря кімнати цїркулює (кружить) в печі і так огрівається все повітря в кімнаті.

Через нерівномірне нагріття поверхні земної кулї і повітря повстають повітряні струї, що і звуться вітрами. В вищих верствах атмосфери повітряні струї йдуть з теплїщої околиці до холоднїщої, а в нижчих верствах навпаки вітер тягне з зимнїщої до теплїщої. Що до напрямy, то вітер називаємо по тій стороні світа, звідки він віє; напр., вітер західний віє із заходу; північний віє з півночи (на Україні його називають Москалем, бо він віє з Московщини).

З огляду на властивости вітрів ми їх поділяємо на зимні і теплі, вохкі і сухі; крім того ми розрізняємо вітри правильні і неправильні. До перших належать вітри на суші і на морі, в краях надбережних і пасати, що повстають в тропічних (горячих) країнах; а до других належить більшість місцевих вітрів. Через зустріч двох вітрів що мав рушити на церкву Спаса і знищити її цілком. На чолі демонстрації ішов холмський ксьондз. **Похід йшов через українські села та мав на цїли викликати національну і релїґійну боротьбу. Вслід за тим сотки наших людий булибн замкнені до тюрм, а то й засуджені на смерть, дарма, що заворушенне викликує ксьондз.** Церкви Спаса остаточно не зруйновано цілком, бо поліція похід розвязала, а ксьондзпровідник лишився ще й досі на волї.

Плянова єзуїтська робота нищення церковно-культурного життя триває далї. **В Холмі розбирають тепер Кирило-Методіївську церкву при катедрі при кермі інж. Водиїцького.** Ся церква простояла всї окупації і не була знищена. З опанованнем катедри єзуїтами нищить її цілком.

Так боються єзуїти з добутками української культури і нищать її на кождому кроці. В сьому й треба добачувати засновки нової релїґійної війни так як се дїялося в 70 роках минулого століття, коли пануюча російська церква навертала на православє унїятів, що й мало свої як найгірші і найтяжші наслідки.

ЛЯХИ ДОПУСКАЮТЬСЯ СТРАШНИХ РЕЛІҐІЙНИХ ПЕРЕСЛІДУВАНЬ НАД УКРАЇНЦЯМИ НА ХОЛМЩИНІ.

По большевицькій окупації, в старинній православній катедрі в Холмі, якої заснованнє відноситься до часів св. Володимира, поселилися добре утримані єзуїти, з кс. Конопкою на чолі. Почались плянова, систематична праця, обчислена на знищенє православя, а через нього й української народности, шляхом винародовленя за всяку ціну.

Перш усього єзуїти стали зразу кидати кість незгоди і натровлювати своїх вірних проти православних, яко схизматиків, з якими можна поводитись безкарно. Агітація принесла бажаний успіх. Дня 5. марта с. р., якась банда з Антоном Бохінським на чолі, зірвал державну печатку з церкви св. Спаса в селі Спас, запечатаної, як більшість церков на Холмщині. Банда вдерлась до середини, поломила старинний іконостас, понищила старі образи (з 10—11 віку), а на другий день священик єзуїт приїхав висвятити церкву на костьол. Посипались телеґрами до міністра, воєводи, до послів і тільки на заряджения люблинського воєводи церкву далї засекрито.

Однак єзуїти не залишили свого дикого наступу на православну церкву. Підчас латинських великодних свят вони стягнули похід римо-католиків, з протилежними напрямами повстають вихри (гурагани), котрі деколи мають страшну силу.

Що се таке воздушне марево?

Пустімо в темну кімнату скрізь малу шкалубину в віконниці промінь світла так, щоб він під кутом падав у воду в прозорій посудині; тоді побачимо, що промінь світла змінює свій напрям при вході в воду; він заломлюється. Відхиленнє падаючого під кутом проміння від свойого напряму підчас переходa з одного середовища в друге зветься заломленнєм світла.

Коли промінь, що падає похило, переходить з рідшого середовища до густійшого, то заломаний промінь наближується „до впадниці" (до простопади); навпаки, коли промінь переходить з густійшого середовища до рідшого, напр. з води в повітря, то промінь віддаляється від впадниці і ми говоримо, що він заломлюється „від впадниці".

На заломленню світла полягають рїжні явища. Похило зануренa в воду палиця виглядає мов заломлена. Вода в посудині здається мілчою, як в дійсности. Коли спідні верстви повітря значно густійші, ніж верхні, то часом бачимо, що предмети (будинки, ряди дерев, скелі), котрі лежать поза обрієм, виринають на короткий час понад обрій. Такі зявища зовемо повітряним маревом.

Таке марево трафляється передовсім в горячих краях, в котрих воздух дуже часто сильно згрівається. Кождий з нас чував певно про те, як марево глумиться над подорожними. Бувало змучений довгою дорогою, змордований браком води подорожний бачить перед собою чудову оазу, себто зеленьку оселю на пустині, де є і їда і вода. Він прискорює кроку, він видобуває останки сил, щоби добитися до неї. Але тяжке розчарованнє жде його; за якийсь час гарний образ оселі з чудовими тінистими пальмами і ставками розпливається у воздусі безслідно; подорожний остає на горячім піску, на страшній спеці, виснаженій та ще більше змучений скорим ходом до облудного марева.

ШІФКАРТИ до і з КРАЮ
ПО КОМПАНІЧНИХ ЦІНАХ.
За повним задоволенєм, при виробі пашпорту, оплаті „іпком текс", висилаці грошій, вдаваність до своїх:
СЕМЕН КУНКА, завідатель.
ATLANTIC STEAMSHIP AGENCY,
154 E. Houston St., New York City

ДО КОНСТАНТИНОПОЛЯ
І
КОНСТАНЦИ
НАЙПОСПІШНІЙШИМ ПАСАЖИРСЬКИМ КОРАБЛЕМ
ACROPOLIS
ВІДІЗДЖАЄ З НЮ ЙОРКУ
ОКОЛО 20-го ЧЕРВНЯ С. Р.
з Pier No. 5 U. S. ARMY TRANSPORT SERVICE, Hoboken, N. J.

	Білєти III. кл.	III. кл. кабіна	II.класи
До КОНСТАНТИНОПОЛЯ	145.00	$165	$250 і вище
До КОНСТАНЦИ	$145.00	$170	$250 і вище

$5.00 военна такса додатково.

Постарайтеся вчасно оплатити шифкарти для спровадженя Вашої родини.
S. S. ACROPOLIS відїде з Констанци около 6-го липня
S. S. ACROPOLIS відїде з Константинополя около 10-го липня
AMERICAN BLACK SEA LINE, Inc.
під американським прапором
По повні подробиці голоситись до:
STEPHANIDIS, BENAS & COMPANY, *JENERAL AGENTS*
21—24 STATE STREET, NEW YORK
Всї уповажнені агенти можуть убігатися о права агентури.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ
ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРҐ	3 класа	$125
ДАНЦІҐУ	" "	$135
ЛІБАВИ	" "	$145

і $5 податок.

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОШРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ:
„ЛІТУАНІЯ" - - - - - 1. ЧЕРВНЯ
„ЕСТОНІЯ" - - - - - - 22. ЧЕРВНЯ
Зарезервуйте місце у наших уповажнених агентів у вашому місті, або:
BALTIC AMERICAN LINE, INC., Gen'l. Pass. Agents. 9 Broadway, New York City.
K. W. KEMPF, Gen'l Western Agent, 120 N. La Salle St., Chicago, Ill.

U.S.MAIL STEAMSHIP COMPANY, Inc.
ВІДІДЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ ПРЯМО ДО БРЕМЕН І ҐДАНЬСКА
HUDSON.....28. МАЯ, 13. ЛИПНЯ і 30. СЕРПНЯ
SUSQUEHANNA .....8. ЧЕРВНЯ, 23. ЛИПНЯ і 7. ВЕРЕСНЯ
POTOMAC (ex-Antigone) 15. ЧЕРВНЯ, 28. ЛИПНЯ і 14 ВЕРЕСНЯ
ПРЯДО ДО CHERBOURG і BREMEN
Поспішні і найбільші кораблі від американською флягою.
AMERICA .....22. ЧЕРВНЯ, 23. ЛИПНЯ і 24. СЕРПНЯ
GEORGE WASHINGTON 30. ЛИПНЯ, 27. СЕРПНЯ і 24 ВЕРЕСНЯ
Голоситись до: **Passenger Dept.: 45 Broadway, New York City,**
або місцевих агентів.

Резолюція
ТИСЯЧІВ РОДИМЦІВ ГОВОРИТЬ, ЩО
БОСАКОВЕ ЛІЧНИЧЕ ҐІРКЕ ВИНО
є тим ліком, котрим при правильнім уживанню і після поручень
ЗАБЕЗПЕЧИТЕ
собі животну силу, енергію, чисту кров, здоровий і сильний жолудок а осягнете се добрим жолудком і чистою кровю.
Тому купуйте в аптиках і гросерійних склепах лиш се правдиве ҐІРКЕ ВИНО, котре виробляє:
BOSAK MANUFACTURING CO., SCRANTON, PA.
ЦІНА: 12 фляшок $14.00, 6 фляшок $7.50, одна фляшка $1.50.

ДІМ на 5 кімнат і город.
можу спродати Вам по дуже зниженій ціні, на місячні сплати по $20.00 з малим завдатком, Сей дім знаходиться в великім фабричнім місті; близько фабрики, школи, церкви і т. д. Роботу дістанете в фабриках яку хочете.
Кождий читач сеї часописи, що пришле витяте се оголошенне разом з купоном, з своєю докладною адресою, дістане сейчас відповідь і білєт зелїзничий для себе і своєї жінки, щоб побачити дім, який хоче купити.
Пишіть або зголосіться на адресу:
W. G. WINTONIAK,
461 — 8th Avenue, Room 215, (коло 34-ої улиці), New York City.
КУПОН.
Пов. Пане!—Прошу прислати мені інформації і білєт зелїзничий для:
Імя і назвиско.....
Адреса: .....місто .....
Хочу їхати дня .....о годині .....

ПЕКЛО В ХАТІ!
З ЖИТЯ НАРОДА В ОДНІЯ ДІЙ.
ЦІНА 15 ЦЕНТІВ
Замовленя висилайте пред в ґрішми на адресу:
SVOBODA, 82 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J

УКРАЇНЦІ!
Їдучи до старого краю у нас дістанете каюти до спаня на найбільших експресових кораблях, котрі йдуть без пересїдання до ГАМБУРҐА, БРЕМЕН І АНТВЕРПІЇ.

ДО ГАМБУРҐА:		ДО БРЕМЕН:	
Мая 26	Манджурия	Мая 28	Гудсон
Червень 2	Імператор	Червень 8	Сускеганна
Червень 4	Оропеса	Червень 15	Антігоне
		Липень 5	Сускеганна
ДО АНТВЕРПІЇ:		**ДО АНТВЕРПІЇ:**	
Червень 14	Акваітанія	Червень 1	Зіленд
Червень 23	Майят Клей	Червень 11	Лапленд

ШИФКАРТИ З ТІКЕТОМ КОЛЮВИМ З НЮ ЙОРКУ ДО ЛЬВОВА $108.60.
ПАШПОРТИ ВИРОБЛЯЄМО ЛИСТОВНО В КІЛЬКОХ ДНЯХ. СПЕЇЯЛЬНІ КАБІНИ ДЛЯ РОДИН.
НЕ ПОТРЕБУЄТЕ МІНЯТИ ҐРОШІ: КУФРИ АСЕКУРУЄМО ВІД ВИПАДНІВ АЖ ДО ВАШОЇ МІСЦЕВОСТИ.
ПОСИЛАЄМО ҐРОШІ ДО КРАЮ ПО ДЕННІМ КУРСІ З ПОВНОЮ ҐАРАНТІЄЮ.
По всї інформації звертайтесь листовно або приходіть самі до:
MORRIS ENGEL, UKRAINIAN BANKER,
129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

ВЕСЕЛА БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і танців.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовленя посилати до:
„SVOBODA"
82 Grand St., Jersey City, N. J.

СПОМИНИ УКРАЇНСЬКОГО ХЛОПЦЯ З НАЇЗДУ ПОЛЯКІВ НА ВКРАЇНУ 1920-ГО РОКУ.

Подали: Я. Вільшенко і М. Ценовенко.

(7)

ДЕВЯТИЙ РОЗДІЛ.
НАСТУП НА МІСТО.

Два останні дні праця над укріпленням міста кипіла дальше. Чого нам було боятися? Спільна, щира праця перемінила місто в справжню кріпость. Було досить скорострілів, а навіть чотири гармати! Біда лише, що гень за передмістям лежало кілька домів зовсім відокремлено, поза оборонною лінією. Там Поляки могли вже лекше всадовитися і відтам не трудно було би їм наступати на нас.

Небаром їм таки вдалося заволодіти цими домами. Відтіля на передмістя почали падати стріли. Всі наші окопи обсадило вже було війска і міщане. Коваль Карпенко дав мені свою другу рушницю. Я пійшов із ними до окопів і весь час держався його. Пальба з рушниць, скорострілів і гармат по обох сторонах усе кріпшала. Ось ґранат ударив в стіну. Стіна розсипалася. Саме якийсь хлопець віз на візку муніцію. На щастя вийшов ціло. Знова засвистало. Ґраната впала, але не розірвалася. Ось там упав чоловік, поцілений відломком ґранати — впав із розпрістертими руками, навіть не скрикнув.

Мене зняв ляк. Чи не ліпше забратися мені відсіля; в тилу могти-му бути також корисним, обслугувати ранених то що. Та я бачив, що така робота, це робота жінок. Засоромився своеї трусливости. Ні! я вже не дитина, а 15-літний хлопець — мушу видержати на становищі.

На носилках відносили ранених вояків; їх усе більшало. Тоді саме Поляки з усіх сил старалися оволодіти ще близчими поодинокими будинками на передмістю. Та, слава Богу, нам таки вдалося прогнати їх, хоч з теликим трудом. Вони уступили геть дальше в тил. Та будинок, що стояв подальше на збочі відокремлений, був, здається, таки в їх руках, бо відтам усе ще падали стріли.

Отаман відділу, що боронив міста, не зважав на ніяку небезпеку. Він наче нарочно виставляв себе на смерть! Зявлявся що хвилі в иншому місци, загрівав повстанців і міщан, щоби не тратили надії, щоби витривали.

Нараз побачив мене:

— Що ти тут робиш, хлопче? Не заважай другим! — сказав він.

— Ні, пане отамане, він помагає мені, — відповів за мене коваль. — Стріляє не гірше справжнього жовніра.

Отаман вдоволений похвалив мене й відійшов дальше.

Коваль і я стріляємо. В мене вже зболіли руки, та я стараюся не дати цього по собі пізнати. Карпенко видить це й каже:

— Перестань, сину, на хвилину стріляти. За це ладуватимеш рушницю й подавати мені. Це також багато значить, робота пійде скорше.

Я станув біля його, ладував і подавав йому рушницю. З окопів йачив я добре, що попереду діється. Ось гень-гень далеко повзе відділ неприятеля, наче вуж. Та нараз заглушило мене, дим закрив усе довкруги мене. Хвилину був я мов непритомний. Щойно захвилю прийшов до себе. Це недалеко за нами розірвався шрапнель. А тимчасом цей малий неприятельський відділ підповз досить близко. З неприятельських рушниць посипалися кулі. Що хвилі мусів я прикучнути й ховати голову перед свистаючими кульками. Тепер бачив я, як цю малу хвилину використав неприятеь. Коли ця стежа підійшла до нас і непокоїла огнем, більший неприятельський відділ оволодів поодинокими будинками на передмістю. Відтам могли вони вже успішнійше наступати і боронитися. Инший відділ зайняв будинок таки уже досить близко нас, а саме вітряний млин. На обістю було кілька стогів збіжа. Отаман дав приказ, що відтам мусимо прогнати неприятеля і то чим скорше. Казав стріляти насамперед на стоги збіжа. Наші чотири гармати отворили густий огонь. Зайнялися стоги збіжа, стирти сіна. Знявся страшний огонь, супроводжений чуком гармат, тарахкотом скорострілів і вистрілами крісів. Серед такої страшної пожежі, між густо падаючими ґранатами й шрапнелями Ляхи не могли довго вдержатися. Полумінь освітила все довкруги: видно було як заметушилися, як пустилися втікати. Наші їм на здогін. Пражили їх густим огнем, що мало що з них остало в живих.

Боротьба, яка тривала вже яких дві години — стихла. Через ніч сподіялися ми, що неприятель щераз буде наступати. Та ця ніч проминула зовсім спокійна. Було душно, так і чути було, що мусить упасти дощ. Над раном, як стало сіріти, пустився дощ зразу поодинокими великими каплями, та небаром лило вже наче з цебра. Злива дривала до пізного ранку. Тепер з млина і з будинків біля його видніли самі згарища.

ДЕСЯТИЙ РОЗДІЛ.
НЕБЕЗПЕЧНЕ ЗАВДАННЄ.

Наші змучені оборонці могли тепер трохи відпочати, але мусіли бути готові на кожду трівогу. В оборонних ровах повнило службу тільки невелике число людей. Я також похожав з рушницею на рамени, гордо наче справжній вояка. Хоч був я змучений, не давав цього пізнати по собі.

Цілий день був слотавий. Стало вечоріти, дощ усе ще падав. Отаман, здавалося, був зовсім не змучений. Кілька разів іще до півночі відвідував наші становища, ходив якийсь неспокійний довкруги. Приставнув біля мене з ліхтаркою.

— Хто зголоситься як доброволець? Треба виконати одно дуже важне, але й небезпечне завдання — говорив він.

Зголосилося кількох людей. Я не відзивався, та не зі страху, а зі скромности. Думав я, що коли завдання таке дуже важне, то може я не доріс до того.

— Ні, — мовив отаман до цих людей, що зголосилися — до цього потрібно молодого хлопця.

Тепер я вже не надумувався, вискочив наперед і заявив, що готов іти.

Отаман освітив мое лице ліхтаркою.

А не будеш боятися, хлопче? Бо треба йти аж на неприятельський бік, а там можна попасти в його руки.

Я щераз заявив, що таки піду. Отаман спитав мене, як називаюся і ще дещо. Потім розповів мені докладно, яке моє завдання.

— Бачиш, ось там цей великий, білий дім? — питався він мене. Тамтої ночі підчас зливи заняли його Поляки. Тепер відтам, коли їм не перешкодиться, матимуть значно влекшену роботу. Цей дім або бодай господарські будинки біля його і стіжки треба ще цьої ночі підпалити. Стріляти там годі, бо зараз по першому вистрілі пізнали би Поляки наш плян. Треба тому зайти там зовсім непомітно й підложити вогонь. Щойно як полумінь обійме все довкруги, ми їм замкнемо відтам відворот ще й артилерійським огнем. Коли годі буде підпалити сам мешкальний дім, треба конче підпалити инші будинки й стоги. Але дуже добре було би підійти ззаду поза дім. Там є піддаше повне дров і дві бочки бензини. Цю бензину оставила ще наша команда при відступі, бо забрати вже було ніколи. Коли вдасться підпалити ці дві бочки, то огонь пошириться дуже скоро, Полякам не буде вже й коли тікати. Коли ти готов на таке діло, то хай тебе Бог провадить і вертай нам чимскорше здоровий.

При цих словах попращався отаман зі мною. Дав мені пачку сірників і свічку. Більше не мав я нічого зі собою, хиба що мій великий ножик в кишени.

Перейшов я наші становища, пустився темрявою насамперед пустим полем. Коли я так самітний ступав крок за кроком, признаюся, що таки досить боявся. Дощ тимчасом уже майже зовсім перестав падати. Це мене не дуже тішило, бо серед зливи йшов би я безпечнійше. Від спаленого млина заносило димом і спалениною. Була чорна ніч, хоч око виколи. Місяця з поза хмар зовсім не було видно. Довкруги царила якась дивна тишина. Нераз я посовгнувся на слизкій землі і впав у болото, та не зважав на це а йшов усе вперед. Чути було тільки голос пугача. Це мене непокоїло, бо могли це бути й польські стежі, що порозумівалися між собою пугуканням. Дальше йшов я полями, потім огородами. Ось уже серед темряви біліють стіни цього дому. Геть зовсім дальше видніє огонь; це певно польські жавніри варили собі вечеру. До цього дому вела гарна дорога, та її виминув я, бо знав, що на дорозі дуже легко можу стрінути польську стежу. До самого дому підходив я, а радше повз дуже помаленьки, обережно. Тут мусів я ще перелізти через паркан. Ні! Паркан був звалений, лежав на землі, наче хідник. Це певно жовніри звалили його так у бомотнисту дорогу, щоби користуватися ним наче хідником. Хочу перейти через паркан, аж тут у темряві щось рухається, підходить до мене... Я задеревів. Це певно неприятель. Я пропав! — Ні — це ніхто инший, а моя вірна собака, товариш моеї долі й недолі, мій Бровко. Він крадьки йшов за мною, що я і не запримітив. Та годі було позволити йому ще дальше йти за мною, бо його присутність могла легко зрадити мене. Я остро наказав Бровкови не рушатися з місця, сидіти тут біля паркану. Мусів послухати мене, хоч не радо. Наче хотів доказати, що не хоче покинути мене в небезпеці, що хоче мені бути помічним. Та мусів покоритися...

ОДИНАЦЯТИЙ РОЗДІЛ.
ВЕЛИКА ПОЖЕЖА.

Переліз я через повалений паркан. В темряві біліють стіни дому. В мене не було відваги підійти до головних, передніх дверей. Обійшов я довкола, підійшов до веранди. Був я босий, тож не боявся, що моїми кроками зверну на себе увагу. Та тільки поклав я одну ногу на долівку веранди, як дишка заскрипіла. Був я ще на стільки притамний, щоби в тійже хвилі скритися за стовпом, оброслим диким виноградом. І що бачу? На долівці, по другому боці входу, спить хтось на соломі. Підвів він голову в гору й заспаний розглядається. Та не запримітив нічого підозрілого, тож зараз поклався назад. Незабаром чути було знова його хропіння. Показався місяць іза за хмари. Бачу: це не один, а трьох жовнірів спить на соломі, трохи близче до мене стоїть три рушниці, уложені в кізла. Рушниці були таки так близко мене, що я потребував тільки добре простягнути руку, щоби дістати їх. Ждав я іще яких десять хвиль, бо все ще боявся, ануж котрийсь із їх знова пробудиться. Минуло ще кілька хвиль; коли я бачив, що ніхто з циь трьох вояків таки не ворушиться, пійшов я дальше. Підійшов я під вікна, щоби заглянути, чи з середини не грозить мені небезпека. З одного вікна падало слабе світло на двір. Підліз я до вікна й заглянув до середини: на столі стояла лямпа, світло до половини прикручене, скло закопчене. На столі, на кріслах, на лавці і на землі повно пляшок, деякі повивертані, біля них склянки. На долівці покотом лежали жовніри. Очевидно, мусіли бути дуже пяні. Може між ними не було старшини, коли так попилися, а навіть сторожа, як видно, лежала пяна. Коли наш отаман вислав би був не мене одного, а відділ жовнірів, можна би було взяти в полон усіх цих Поляків. Та годі мені було тепер роздумувати, що було би ліпше. Я мав сповнити своє завданнє. Пійшов я дальше до цього піддаша з дровами. Так, були тут і обі бочки. Засвітив я свічку й переконався, що обі бочки ненарушені, та як мені вибити з них чопи? Тут поможе мені мій великий ножик. Виважив я чопи, не надумувався довго а вкинув до обох запалені сірники. Бухнула страшна полумінь. Я відскочив і мерщій втікаю. Ну, коли половина мойого завдання виконана, то вже добре. Підбіг я до веранди, уже безпечнійше, бо знав тепер дорогу добре. Підбіг до веранди вхопив усі три рушниці й дальше на втеки! Біжу до стогів збіжа, не оглядаюся, що за мною діється. Підпалив іще один стіжок... Біжу що сили з рушницями наперед себе. Мій вірний Бровко гонить за мною.

Чую за собою вистріли, а може це в горіючому домі тріскає муніція. Як воно не було, треба було втікати. Впав я в богото. Та це дурниця, добре, що сповнив поручене мені завдання. Погоні якось не чути було за мною. Видно не було їм коли і ратуватися з дому, обнятого з усіх сторін поломінню. Я оглянувся щойно, як був уже близко наших становищ. Ах, який вид! Все в полумінь, огнені язики розяснюють темряву. В наших оборонних ровах були вояки. Побачив мене отаман, підбіг до мене. Зворушений не міг багато говорити. Хвалив мене:

— Гарно, гарно сину! Таких відважних треба нам, тоді Україна не загине!

Я подав йому всі три рушниці й став оповідати широко, як виконав моє завдання.

Відсіля, з наших становищ видно як огонь усе більше поширювався. Все довкруги було ясно освічене. Отаман похожав вдоволений.

На другий день довго ще горіло. Де вчера були ще будинки, нині були згарища, сторчали весоченні комини. У воздусі чути було спалениною.

(Конець буде).

НЕМА ДРУГОГО КРАЩОГО КАЛЄНДАРЯ В АМЕРИЦІ ЯК

КАЛЄНДАР ЛЬВІВСЬКОЇ „ПРОСВІТИ"

Зміст того календаря незвичайно цікавий, з під пера найліпших авторів, і в половині року має однакову вартість.

ЗА ТЕ ЦІНА ЙОГО ЗНИЖЕНА ДО 75 ЦЕНТІВ.

Вистарчить прочитати у нім статті „Державний лад на Західній Области Укр. Нар. Республики" або „Боротьба Українського Народу за волю і незалежність", аби мати образ про хід справ на нашій рідній землі.

Тов. „Просвіта" прислало кількадесять примірників до книгарні „Свободи" і тут можна їх набути.

Замовлення проситься висилати на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ

ДО ДАНЦІҐА, ГАМБУРҐА, ВАРШАВИ, КРАКОВА І ЛЬВОВА.

Стрічаємо пасажирів на стаціях і опікуємось пакунками пасажирів.

Спроваджуємо Ваші родини з краю. Вже сотки українських родин приїхало до Америки за нашим посередництвом.

Посилаємо гроші до всіх сторін старого краю, з повною ґаранцією телеграфічно, чеком або почтою. По дорученню гроший даємо оріґінальні посвідки від осіб яким переслано гроші.

За другими поясненнями звертатися до: 111—

HENRY C. ZARO, Banker,

39 Cooper Sq., Dt. U., New York, N. Y.

Г. КУНАШЕВСЬКИЙ

ПРЕДСТАВИТЕЛЬ всіх Корабельних Ліній

Спродаж шифкарт до краю і з краю до АМЕРИКИ

— через —

АНТВЕРПЕН, БРЕМЕН, ГАМБУРҐ, ҐДАНЬСК, ТРИЄСТ,

і всі другі порти, на найліпших і вигіднійших кораблях

ОПІКУЄСЬ від срічі на стації аж до відпливу корабля. — Чекованє Багажів.

ОСОБЛИВША опіка РОДИН...

ВИСИЛКА і виміна гроший по курсі ДЕННІМ.

(Не змушуєсь нікого до виміни тихже при відїзді).

ПОВНЕ ВДОВОЛЕНЄ. — ПО ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ВЗГЛЯДОМ ВІДЇЗДУ ЯК І СПРОВАДЖЕНЯ ДО АМЕРИКИ, УДАЙТЕСЬ ОСОБИСТО ЧИ ЛИСТОВНО ДО ЗНАНОЇ ДОВГІ ЛІТА ФІРМИ, НА АДРЕС:

G. KUNASHEVSKY,

179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

ЦІННИК КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

Тарас Бульба. Історична повість з ілюстраціями. — Ціна ... 50

Тайни цісарської родини в Відни, опис життя австрійських пануючих з ілюстраціями. — Ціна ... 50

Три княжевичі і чарівна птиця. — Ціна ... 10

Українська граматика, видана Смаль-Стоцьким і Гартнером до ужитку гімназіяльної молодіжи. — Ціна $1.50

Українсько-анґлійський кухар — як варити і печи. — Ціна ... $1.00

Українсько-анґлійський словар. Друге побільшене і поправлене виданнє. Обнимає 1580 сторін. — Ціна ... $2.00

Українсько - анґлійський словар, в шкіряній оправі. — Ціна ... $1.00

Українсько-анґлійський і анґлійсько-український словар, в гарній оправі. — Ціна ... $1.50

Український співанник. Обнимає шість груп: І. Патріотичні і політичні (19 пісень); II. Січові і Сокільські (15 пісень); III. Історичні (15 пісень); IV. Станові: а) козацькі (14 пісень), б) чумацькі (5 пісень), в) бурлацькі (6 пісень, г) опришківські (3 пісні), ґ) побутові (17 пісень); V. Любовні (62 пісень) і VI Коломийки (180 пісень). — Ціна ... 40

Фільозофія штуки. — Ціна ... 50

Фільозофія соціял-демократії, в гарній твердій полотняній оправі. — Ціна ... $2.00

Хан і його син або Українка Бранка, історична повість з 18-го столїття і другі оповідання. — Ціна — ... 20

Цар-Голод, переклав Микола Заліняк. — Ціна ... 35

Чернигівка. Бувальщин з другої половини сімнайцятого віку, написав М. Костомарів, переклад з передмовою Б. Грінченка. — Ціна ... 50

Чи Ваша родина дістане запомогу по Вашій смерти? — Ціна ... 20

Шерльок Гольмс. Таємничі історії найславнійшого в світі детектива. Кождий том становить скінчену цілість.

Ч. 13. Джентлемен взломник ... 15
" 14. Тайна ґрафині Кастельоне ... 15
" 15. Трагедія дідички ... 15
" 16. Чорт зі Семфолд Гіл ... 15
" 17. Чудовий Рікардо Сакко і син Шіви ... 15

Як Палій визволив від смока сестру і братів і провчив Капуша. — Ціна ... 10

Як Іванко зробив чудесне судно і дістав королівну за жінку. — Ціна.. 10

Як пан собі біди шукав, оповід. Ів. Франка. — Ціна ... 15

Як писати листи або найповійший і найпрактичнійший українсько-анґлійський листівник. — Ціна ... 75

Як стати горожанином Злуч. Держав та инші практичні відомости. Ціна 25

Як королевич воював з чортом.—Ціна ... 15

Як повстала земля. — Ціна ... 25

Як осягнути успіх, книжочка для людий, що думають. — Ціна ... 20

Як львиця виховала царського сина, оповіданнє основане на підкладі середновічних леґенд. — Ціна .. 20

ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА

а) НАКЛАДОМ „СВОБОДИ".

Бондарівна. Драма в 4. діях а 5. відслонах — Ціна ... 20

Власна хата. Прольоґ. Для виповнення програми при отворенню власних Народних Домів і читалень. Ціна ... 10

Вихованець. Народна комедія в 3. діях зі співами і танцями. — Ціна 25

Гей на Івана, гей на Купала, оперетка в одній дії, написав Петро Федисів. — Ціна ... 15

Гостина св. Николая, драматична гра для дітий. — Ціна ... 10

Два домики і одна фіртка. Комедія в 1. дії. — Ціна ... 15

Зоря нового життя. Комедія в чотирох діях. — Ціна ... 30

Капраль Тимко або Що нас губить? Народна мельодрама в 5-ох актах. І Мидловського. — Ціна ... 20

Козацьке Сватання, історичний образ на 3 дії з року 1649. — Ціна ... 25

Кара за гріх, сумний образ з життя американського народа, в 3-ох актах. — Ціна ... 35

Мужики аристократи. Народний образ в двох діях. — Ціна ... 15

Не клени. Образ з життя народа, в одним акті. — Ціна ... 10

Невольник, драма в 5-ох діях зі співами і танцями. Усценізував Карпенко Карий (Тобилевич) після поеми Т. Шевченка. — Ціна ... 15

Наталка Полтавка. Оперетка в 3-ох діях. — Ціна ... 20

Ох! не люби двох! Оперета в 3-ох діях. — Ціна ... 25

Ой, не ходи, Грицю, та на вечерниці. Народна драма зі співами в V. діях М. П. Старицького. (В перерібці Александрова). — Ціна ... 30

Пан Штукаревич або **Оказія, якої не бувало.** Сільскі сцени на 2 дії і 4 відслони зі співами. — Ціна... 35

Правда все горою, образ з життя народа, зі співами, в 3-ох актах, написав Роман Сурмач. — Ціна.. 25

Пекло в хаті. Образ з життя народа, в одній дії. — Ціна ... 15

Соколики, комедія в 4-ох діях.—Ціна 35

Сатана в бочці. Комедія зі співами в 1. дії. — Ціна ... 10

Страйк. — Сценічний образ в трох діях з життя хліборобів в Галичині. (Штука для аматорських театрів). — Ціна ... 20

Свекруха. — Комедія в 3-ох діях. — Ціна ... 25

Сватаннє на Гончарівці, українська оперета на 3 дії. — Ціна ... 35

Тата на заручинах. Міщанська пригода в одній дії. — Ціна ... 10

Украдене щастє. Драма з сільського життя в 5-ох діях. Написав Іван Франко. — Ціна ... 25

Хто винен, драма в трох діях. — Ціна 15

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA"

83 GRAND ST., JERSEY CITY, N.J.

КУПУЙТЕ доми і льоти в центрі фабричних міст, віддалених пів години їзди до Ню Йорку. Хто хоче купити дім чи льоту при зелізниці і стріт-карі, хай зголоситься листовно або особисто на нову адресу: W. G. WINTONIAK, 461—8th Ave., Room 215 (коло 34-ої улиці), New York City, або вечером під числом 101 St. Marks Pl. (E. 8th St.), New York City. 18-19

ФАРМИ!

ФАРМА з 165 акрів, 14 кімнатний дім, обори і другі забудовання, 20 коров, 3 коні, 200 курий, всі фармерські знаряди, вози, великий сад овочевий, ріка з рибами, при битій дорозі, близко стації, школи, церкви. Ціна $6,800, готівкою $2.000. Писати по анґлійськи до: 04-29

ROSEN & GRUNES,
99 E. Broadway, New York, N. Y.

ФАРМА 93 акрова в стейті Ню Джерзи, близько двох міст, 1 година 40 мінут їзди до фарми з Ню Йорку, в тім 20 акрів ліса, решта орна чорна земля і пасовиско, 42 акри обсіяних житом, кукурузою, вівсом, бульбою, конюшиною, травою; гарний сад, жерельна вода на фармі, **дім 8 румів,** майже новий, з ганком, пивницею, критий дахівкою, комора, помпа і синк в кухни; стайня на 30 штук худоби, нова, під дахівкою і 15 других окремих будинків; 7 дійних коров, 2 ялівки, пара добрих коний, 100 старих курий, 17 безрог, 25 кавалків всілякої машинерії; до міста, 3 стацій колієвих, сторів, докторів, висшої школи ½ години ходу. За молоко $120.00 місячно приходу. Тікет до фарми $2.67. Ціна $6.000.00, готівки треба $3500.00, або трохи менше. Голоситься до: V. MAZURKEWYCH, 222—11th St., Basement, Brooklyn, N. Y. 16-19

ФАРМИ ДО ВИБОРУ.

1) Фарма—50 акрів, з 12 кімнат дім, умебльований, стайні, 3 корови, 2 коні, 150 курий, качок і індиків, машини. Ціна $2.800, готівка $1.000.

2) Фарма—36 акрів, з 8 кімнат дім, стайні, 3 корови, коні, дріб. Ціна $3.000, готівка $1.000.

3) Фарма—65 акрів, 1000 овочевих дерев, з 9 кімнат дім, стайні, 4 корови, 2 коні, 100 курий; машини. Ціна $4.000, готівка $1.500.

4) Фарма—100 акрів, з 11 кімнат, умебльований, стайні, 12 коров, 2 коні, безроги, кури; машини. Ціна $4.000, готівки $2.000. 17—

5) Фарма—400 акрів, 3 осібні мешкальні доми і другі забудовання, стайні, 4 коні, безроги, кури; машини. Ціна $12.000, половина готівки.

Про ті всі і другі фарми зголоситься лише особисто а не листовно до: MR. NATHAN BAKST, 28 Canal St., New York, N. Y. Tel. Orchard 3125.

ОКАЗИЙНА ПРОДАЖ.

ФАРМА 7 акрова, земля чиста, рівна і дуже урожайна, в стейті New Jersey, в віддаленню 2 миль від міста а 10 мінут ходу від кари, при почтовій дорозі; дім о 2 румах новий, еще невикінчений, стайня, хлів і курник, гарний сад, кільканайцять курий. Ціна **690 доларів** готівкою. Голоситися лично або писемно на адресу: 18-20

VL. KNIHINITSKY,
30 East 7th St., New York, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ БЛИЗЬКО ВЕЛИКИХ МІСТ.

154 акрів, новий дім, камінні барни, до фарми властитель віддає 30 штук худоби, 45 овець, 200 курий, автомобіль. Ціна $7.500, часть готівкою. — **Фарма 190 акрів,** на 12 кімнат дім, 2 стайні, 12 коров, 3 коні, 150 курий, всякі знаряди і машини фермерські. Ціна $4500, на легкі сплати. Є ще і другі ріжнородні фарми на продаж, приступні для кождого купця. Голоситись до: 118—

S. M. KAPLAN,
276 Grand St., New York, N. Y.

НА ПРОДАЖ 105 акрова фарма, в сім 46 акрів управної чорної урожайної землі, 85 дерев овочевих; досить ліса і грубого дерева, 6 кімнат в домі з урядженнєм, 1 велика баня, курник, 3 другі забудовання; всі в добрім стані; 10 коров, 3 коні, 2 безроги, кури, вівця і ріжнородні фармерські машини і вози, повози, упряжи; 2 милі до стації зелізничої, фабрик, шторів, а 6½ милі до міста. Ціна за всьо $3300, готівки $2000. Решта на легкі сплати. Мусить бути продана сейчас. Адреса: I. KIRMAN, Wauregan, Conn. 17-19

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Купіть тоті 3 фарми коло вовняних фабрик і межи містами бизнесовими. Будете моїми сусідами. Я є сам фармер і поможу Вам як сусід і свій знайомий Українець.

1) 80 акрів фарма, 4 румовий дім, баня і другі будинки, 4 корови, теля, кінь, кури, гуси, свині і всі знаряди господарські. Ціна $2.500, $1.500 готівки.

2) 90 акрів фарма, 45 акрів управної землі, решта ліс і пасовиско; 6 коров, 4 телиці, 2 коні; знаряди і тульса господарські. Дім 11 румів, стодола 40x64 стіп, сайло 14x24 стіп і курник. Одна миля до міста і фабрик. Ціна $6.000, половина готівки або і менше. 18-19

3) 110 акрів фарма, 40 акрів під управу, решта ліс, пасовиско і потік; 13 румів дім, 2 стодоли, стайні на 25 штук худоби. Будинки першої кляси. 10 коров, 3 телиці, 2 телят і 2 коні. Всі знаряди, тульси і ріжнородна машинерія господарська. Сайдер шапа із двома інджаями гесоліновими. Кузьня, шапа і всі тульси ковальські, одним словом сказати, всьо що загадаєте. Всьо за $9.500, готівки $4.000, решта на легкі сплати на довший час на 5 процент.

Товариші і брати мої! Ідіть де хочете а ліпше не найдете як се, бо тоті 3 фарми продаються так тано задля незгоди з великими дітьми, котрі не хотять слухати родичів старих Американців. Тоті фарми є для двох господарів, котрі моглиби згодитися або для коваля. Прошу приходити або писати до мене: EUSTACHIJ NYCHAY, Box 56, Staffordville, Conn.

ФАРМА З ВЕЛИКИМ САДОМ,

65 акрів землі, дім на 8 кімнат, баня, сайло, курник, шапа, ледівня, комора, 8 коров, 1 кінь, 100 кур, 250 курчат, вози і машини. Ціна $4.900, готівка $1.800. Доходу за молоко $135 місячно. 18-21

Фарма 125 акрів, дім на 9 кімнат, 2 бані, комора, курник і другі забудовання, 8 коров, 1 кінь, 80 курий, вози і машини. Ціна $3.700, готівки $1.600. Голоситись листовно або собисто до:

PISARKO & POKUTNY,
406 E. 5th St., New York, N. Y.
Telephone Orchard 7003.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймається. — За оголошення пошукувань платиться 10 центів за стрічку (5 слів) за одно поміщення, за більше разів дається відповідний опуст. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.

Пошукую у важній справі **НИКОЛУ ФЕДЯК,** з села Поточиска, повіт Городенка, Гал. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголоситись до: WARWARA YAMCZUK, 4008—7th St., N. E. Minneapolis, Minn. 18-19

ПОШУКУЮ старшої віком женщини, котра хотілаби занятися домом і двома дітьми, яким мати померла. Голоситись: NICK. KUCH, N. E. 1220 St. Belden Ave., Canton, Ohio. 18-19

ПОТРІБНО дівчини або бездітної женщини до домашної роботи при фамілії. Робота легка. Платня $50 на місяць і повний борт. Робота стала. Більше пранне віддаєсь до пральні. Голоситись до: MRS. R. FARGHAR, Apt. 9 W., 2178 Broadway, New York City. 18-20

ПОШУКУЮ мешкання при українській родині в Ню Йорку, між 50-ою а 125-ою улицею а 2-ою до 5-ої евені; вимагаю осібну кімнату. Зголошуватись до: SZYMON ZABRADCKI, 107 E. 121st St., New York City. 19-20

УКРАЇНЦЯ потреба до Hardware Store, щоби умів трохи говорити по анґлійськи, котрий хотівби вивчитися на сейлсмена, за зложенням кавції. Голоситись до: UNIVERSAL INDUSTRIAL DISTRIBUTING CO., 332 E. 14th St. New York, N. Y. 17-20

ПРОЧ БЕЗРОБОТЄ! Ручимо кождому мущині і женщині удовіднити нашою системою як нині легко заробити денно $10.00 і більше після наших вскази́вок. Пишіть зараз доки запас треває до: UNIVERSAL SALES CO., 346 East 53rd St., New York City.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

НЕДУГИ МУЩИН
DR. KOLER
638 PENN AVENUE, PITTSBURGH, PA.
Говорить по українськи.
Др. Колер відбув свої студії в Росії і має 28 літ досвіду у лічennю мущин. Голоситься особисто, почтою не лічу. Години приняття: від 9. рано до 5. веч., в неділі від 9. до 2. попол.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРҐ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG,
304 — 2nd AVENUE,
(межи 17. а 18. улицею)
NEW YORK, N. Y.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Говорить по українськи.
Лічить всі хронічні застарілі слабости мущин і женщин.
Лікарська Порада Даром.
Год.: від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. поп.
Dr. ZINS.
110 East 16th St. N.Y.
між Irving Pl. & Union Sq.

Nuga-Tone

ЗМІЦНЯЄ І УСТАЛЮЄ НЕРВИ, СПРАВЛЯЄ КРОВ І ТВОРИТЬ ПОВНУ СИЛУ У МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Міць нервів підтримує органи тіла і будить їх до повного активного життя. Nuga-Tone має фосфор для нервів і органічне зелізо для крови. Він складається з вісьмох лічничих складників, будуючих здоровле, і тому поручають сей лік найліпші лікарі.

Уживаючи знаменитої медицини Nuga-Tone можна в дуже короткому часі вилічити: болі жолудка, гази, вітри, запір, розлюзненне, біль голови, слабі нирки, слабости черева, нездоровий віддих, блідий язик, воніти, гикавка, корчі і инші подібні хвороти. Nuga-Tone справить апетит, збільшить вашу вагу, дасть здоровий сон і вчинить з вас нового чоловіка. Nuga-Tone кормить і зміцняє життєві органи, дає силу мущинам а красу і здоровле женщинам. Тисячі людий уживає сего ліку з повним признанням. Витніть отсю оголоску, ідіть в аптику по фляшочку Nuga-Tone. Єсли отсей лік заведе Вас, зверніть його другсторникови і жадайте звороту гроший. Коли не годні дістати сей лік у свого другсторника, зашліть нам $1.00 а дістанете згадане лічниче средство з повною запорукою. 60п—

Druggist: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 539 So. Dearborn St., Chicago. Guaranteed. Retail price $1.00.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".